

Børnehaver ensrettes

Af JØRGEN BREDVIGE SKADHEDE
og HANNE FALL NIELSEN

Særpræget forsvinder, og friheden pantsættes.

Organisationen Frie Børnehaver frygter fremtiden, fordi mange af landets 1.500 selvejende daginstitutioner i øjeblikket er truet på livet som selvstændige.

»Kommunerne er blevet større, og mange af dem gør livet helt umuligt for os. Hvis den selvejende institution ikke vil indrette sig efter kommunens krav med ensartet administration, ledelse osv., opsiges kommunen kontrakten og sender os ud i kulden,« siger direktør Svend Erik Christiansen fra Frie Børnehaver og peger på aktuelle sager i Køge, Fredericia, Assens og Rudersdal kommuner.

Antallet af selvejende institu-

tioner har været vigende i en år-række. I 1980 udgjorde børnehaver og vuggestuer med et særligt idégrundlag og egen bestyrelse næsten halvdelen af landets institutioner. Nu er antallet under en femtedel af det samlede marked.

»Hvis udviklingen fortsætter, dykker de selvejende helt, og så forsvinder variationen og valgmuligheden på børnepasningsområdet,« siger Svend Erik Christiansen, som især retter sin kritik mod kommunernes forening, KL, og de kommunale embedsmænd.

»Det er ikke min oplevelse, at det er et politisk mål at kvæle os. Det er i stedet embedsværket, som under dække af stor-drift og en påstand om økonomiske fordele forsøger at stække os,« siger Svend Erik Christiansen.

KL-formand Erik Fabrin (V), der selv har konflikten omkring tre selvejende institutioner på sin kommunale hjemmebane i Rudersdal, er helt enig.

»Det er ikke et mål at tage livet af de selvejende, tværtimod. Men på den anden side er det et klart krav, at hvis de ikke kan indordne sig og arbejde under samme vilkår som de kommunale institutioner, må vores veje skilles,« siger han og giver som eksempel kravet om fælles ledelse for flere institutioner i et område:

»Der vil de selvejende gerne have deres egen ledelse og administration, og det vil vi ikke acceptere, fordi de pædagogiske hænder skal bruges ude hos børnene,« siger han.

→ Inland, 1. sektion, side 2

36-årige Anni Clemens kæmper for at undgå en kommunalisering af den selvejende daginstitution, hvor hendes yngste datter Laura på tre år går i børnehaven, og hvor storesøsteren Katrine på seks år tidligere har gået i både vuggestue og børnehaven. Foto: Thomas Larsen

»Det handler om engagement«

Stik imod regeringens intentioner om udlicitering og frit valg bliver der længere mellem de selvejende daginstitutioner.

Af JØRGEN BREDVIG SKADHEDE og HANNE FALL NIELSEN

Da prognoserne for fem år siden viste, at der var behov for en udvidelse af Ærtebjerg Børnecenter, mente Køge Kommune, at en pavillon ville være løsningen.

Men den var forældrene i den selvejende daginstitution ikke med på, og i dag har børnene fået sig en regulær tilbygning med mere plads og bedre indretning end kommunens oprindelige forslag.

Dette er et godt eksempel på, hvordan forældrene i en selvejende daginstitution er tættere på beslutningerne, fordi kommunen ikke kan beslutte noget hen over ho-

tution. I 36 år, lige siden indvielsen i 1971, har Ærtebjerg Børnecenter været en selvejende institution.

Men forældrebestyrelsens overordnede ansvar for driften kan snart vise sig at være fortid. Hvert år forsvinder flere og flere selvejende daginstitutioner, fordi de bliver kommunaliseret.

I Køge har politikerne opsagt driftsaftalen med alle 14 selvejende daginstitutioner i kommunen.

Maksimal indflydelse

For forældrene i disse institutioner handler det om at bevare en tradition, hvor de har maksimal indflydelse på hverdagen for deres børn.

»Vores forældre kan gøre

omkring en forvaltning, der skal godkende både det ene og det andet. Her skal forældrene bare have fat i bestyrelsesformanden, som de har et personligt forhold til og alligevel møder jævnligt, når de henter deres børn.

Det handler om engagement og nærhed, som vi ikke vil give køb på,« siger Anni Clemens, næstformand i bestyrelsen for Ærtebjerg Børnecenter.

På vegne af de 14 daginstitutioner forhandler hun i øjeblikket med Køge Kommune om, hvornår det er muligt for dem at forblive selvejende.

Hvis det ikke bliver tilfældet, vil de syv institutioner, som ejer deres egne bygninger, formentlig vriste sig

helt fri af kommunen og etablere sig som selvejende private institutioner.

Køge er blot ét eksempel blandt mange på, at kommunerne ønsker at kommunalisere de selvejende institutioner, fastslår direktør Svend Erik Christiansen fra de selvejendes paraplyorganisation Frie Børnehaver.

»Kommunerne vil rationalisere, og det er lettere kun at administrere én slags institutioner – nemlig kommunens egne. Til nød nogle private. Men der er altså en tredje vej med de selvejende, som ikke går efter profit, men hviler på en lokal tradition om indflydelse og særpræg,« siger Svend Erik Christiansen.

Tendensen til at klemme

de selvejende institutioner gør sig ikke kun gældende på børneområdet. Det mener Lisbeth, faglig konsulent i Selvejende Institutioner (OSI).

Intet hensyn

»Vores medlemmer er ikke presset til at blive kommunaliseret i samme måde som de selvejende institutioner bliver det. Men i mange steder oplever vi, at det bliver taget hensyn til. Men i mange steder oplever vi, at det bliver taget hensyn til, og at man kommer i rent kommunalt private løsninger. Lisbeth Raahauge, OSI, som har omkring 100 medlemmer.

Vores forældre kan gøre hverdagen for deres børn bedre, uden at de skal op omkring en forvaltning, der skal godkende både det ene og det andet.

ANNI CLEMENS

hanne.fall.ni

de selvejende institutioner gør sig ikke kun gældende på børneområdet. Problemet, med at mange kommuner kun tænker i rent private eller rent kommunale løsninger, findes også blandt selvejende plejehjem og handicapinstitutioner. Det mener Lisbeth Raahauge, faglig konsulent i Organisationen af Selvejende Institutioner (OSI).

Intet hensyn

»Vores medlemmer bliver ikke presset til at blive kommunaliseret i samme grad som de selvejende daginstitutioner bliver det i øjeblikket. Men i mange kommuner oplever vi, at der ikke bliver taget hensyn til vores model, og at man kun tænker i rent kommunale eller rent private løsninger,« siger Lisbeth Raahauge fra OSI, som har omkring 350 medlemmer.